

EDUSKUNNAN VASTAUS 220/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi tonnistoverolain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi tonnistoverolain muuttamisesta (HE 231/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Valtiovarainvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (VaVM 41/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

tonnistoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 5 päivänä kesäkuuta 2002 annetun tonnistoverolain (476/2002) 19, 22, 24 ja 32 §, sellaisena kuin niistä on 19 § osaksi laissa 723/2004,

muutetaan 2 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 9 §, 12 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 ja 3 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 §, 20 §:n 1 momentti, 21 ja 23 §, 25 §:n 2 momentti, 28 §, 29 §:n 5 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 2 momentti sekä 36 §:n 3 momentti,

sellaisena kuin niistä on 8 §:n 1 momentti osaksi laissa 1283/2007, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 3 momentti, 6 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, ja 15 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, jolloin muutettu 3 momentti sekä 4 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Verovelvollisuus

Tonnistoverotuksen voi valita yhtiö:

- 1) jota tosiasiallisesti johdetaan Suomesta;
- 2) joka harjoittaa tavaroiden tai matkustajien kuljettamista 8 §:ssä tarkoitettulla aluksella Suomesta ja on siitä Suomessa verovelvollinen;
- 3) jonka 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen alusten bruttovetoisuus on vähintään

25 prosenttia ja mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen miehistöineen vuokralle otettujen alusten bruttovetoisuus enintään 75 prosenttia kaikkien 8 §:ssä tarkoitettujen alusten bruttovetoisuudesta; ja

4) jonka kaikkien 8 §:ssä tarkoitettujen alusten bruttovetoisuudesta on enintään 40 prosenttia muun valtion kuin Euroopan unionin jäsenvaltion alusrekisteriin merkittyjä aluksia.

3 §

Verovelvollisuus konsernissa

Osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluva yhtiö voi olla tonnistoverovollinen vain, jos kaikki samaan konserniin kuuluvat tämän lain 1 §:ssä ja 2 §:n 3 momentissa tarkoitetut edellytykset täyttävät yhtiöt ovat tonnistoverovollisia ja yhtiöillä on sama tilikausi.

Mitä 1 momentissa säädetään konsernista, ei koske yhtiötä, joka erillisen liikkeenjohdon alaisena harjoittaa joko matkustaja-alusliiketoimintaa tai rahtialusliiketoimintaa itsenäisenä liiketoimintakokonaisuutena.

4 §

Tonnistoverovolliseksi hakeutuminen

Yhtiön on hakeuduttava tonnistoverovolliseksi 3 kuukauden kuluessa yhtiön rekisteröinnistä.

6 §

Tonnistoverotuksen suhde tuloverotukseen

Ennen tonnistoverokauden alkua syntyneet tuloverotettavan toiminnan tappiot vähennetään yhtiön tuloverotettavan toiminnan verotettavasta tulosta siten kuin tuloverolaissa (1535/1992) säädetään.

Yhtiön tappioiden katsotaan kohdistuvan tuloverotettavaan toimintaan siltä osin kuin on ilmeistä, että tappiot ovat syntyneet tuloverotettavassa toiminnassa. Muilta osin tappiot siirtyvät samassa suhteessa kuin varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 2 luvussa tarkoitettu nettovarallisuus jakautuu yhtiön tonnistoverotettavaan ja tuloverotettavaan toimintaan. Jos yhtiön verotuksessa on useita tulolähteitä, tulolähteen vahvistetut tappiot vähen-

netään yhtiön vastaavan tulolähteen verotettavista tuloista.

7 §

Tonnistoverotettavasta toiminnasta saadun tulon verotus

Tonnistoverotettavasta toiminnasta saaduilla tuloilla tarkoitetaan tuloja, jotka saadaan:

1) tavaroiden ja matkustajien kuljettamisesta tonnistoverotettavalla aluksella;

2) aluksella tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä aluksella kulutettaviksi;

3) yhtiön edellä 1 kohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamiselle välttämättömistä ja siihen läheisesti liittyvistä toiminnoista, kuten 1 kohdassa tarkoitetun kuljetuspalvelun hintaan sisältyvästä lastin ja matkustajien kuljetuksesta satama-alueella alukselle ja alukselta, tavarantoiminnasta ja purkamisesta sekä siihen liittyvästä tavarantoiminnan väliaikaisesta varastoinnista, lipunmyynnistä ja satamaterminaalitoiminnoista samoin kuin hallinnollisesta ja vakuutustoiminnasta, jotka liittyvät välittömästi matkustajien tai tavarantoiminnan kuljetukseen;

4) tonnistoverotettavan aluksen antamisesta vuokralle miehistöineen edellyttäen, että vuokralle ottaja käyttää alusta toiminnassa, joka olisi vuokralle antajan harjoittamana tonnistoverotettavaa;

5) tonnistoverotettavassa toiminnassa käytettyjen alusten, koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden luovuttamisesta;

6) yhtiön tilapäisesti, enintään kolmeksi vuodeksi, ilman miehistöä vuokralle antamasta aluksesta saatavasta vuokratulosta.

Tonnistoverotettavasta toiminnasta saatuna tulona pidetään myös kuljetuspalvelun hintaan sisältyvästä satama-alueen ulkopuolella tapahtuvasta kuljetuksesta saatua tuloa, jos tonnistoverovollinen on ostanut kuljetuksen toiselta yritykseltä.

8 §

Tonnistoverotettava alus

Tonnistoveroa suoritetaan seuraavista pääasiassa kansainvälisessä meriliikenteessä olevista, strategisesti ja kaupallisesti Suomesta johdetuista, pääasiallisesti lastin tai matkustajien kuljettamiseen taikka hinaamiseen tai työntämiseen tarkoitetuista ja käytetyistä aluksista (*tonnistoverotettava alus*), joiden bruttovetoisuus on vähintään 100:

1) yhtiön omistama meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annettussa laissa (1277/2007) tarkoitettuun kauppa-alusluetteloon merkitty alus, jolla se liikennöi tai jonka yhtiö on antanut miehistöineen vuokralle sekä kauppa-alusluetteloon merkitty alus, jonka yhtiö vuokraa miehistöineen vähintään 12 kuukauden ajaksi ja jolla se liikennöi;

2) yhtiön omistama tai ilman miehistöä vuokralle ottama muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu alus, jonka se varustaa ja jolla se liikennöi;

3) yhtiön miehistöineen vuokralle ottama muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu alus, jolla se liikennöi;

4) yhtiön tilapäisesti, enintään kolmeksi vuodeksi ilman miehistöä vuokralle antama alus.

9 §

Tonnistoverotettavan tulon määrä

Tonnistoveron määrä lasketaan 8 §:ssä tarkoitettujen aluksen nettovetoisuuden mukaan määräytyvän laskennallisen tulon perusteella siten, että tuloksi katsotaan jokaista 100 tonnia kohden 0,9 euroa päivältä 1 000 tonniin asti, 0,7 euroa 1 000 tonnin ylittävältä osalta 10 000 tonniin asti, 0,5 euroa 10 000 tonnin ylittävältä osalta 25 000 tonniin asti ja 0,2 euroa 25 000 tonnin ylittävältä osalta.

Tonnistoveron määrä on 26 prosenttia 1 momentissa tarkoitettulla tavalla lasketun tulon määrästä.

Vero suoritetaan myös niiltä päiviltä, joina alus ei ole liikenteessä.

12 §

Käyttöomaisuuden hankintamenon vähentäminen

Tonnistoverotettavan toiminnan käyttöomaisuutta on käyttöomaisuus, jota käytetään verovuonna yksinomaan tai osittain tonnistoverotettavassa toiminnassa. Tällaisen omaisuuden hankintameno on tuloverotuksessa vähennyskelpoinen siltä osin kuin sitä käytetään tuloverotettavassa toiminnassa. Edellä 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen hyödykkeiden luovutushinnasta vähennetään kuitenkin 14 §:n 2 momentin mukaan laskettu hankintamenon poistamatta oleva määrä.

15 §

Ennen tonnistoverotukseen siirtymistä syntynyt verovelka

Veronalaiseksi tuloksi luetaan kuitenkin tonnistoverokauden aikana yhteensä enintään määrä, jolla tonnistoverotettavan toiminnan menojäännökseen kuuluvan käyttöomaisuuden kirjanpidossa poistamatta oleva hankintameno ylittää tonnistoverotettavan toiminnan tuloverotuksessa poistamatta olevan menojäännöksen tonnistoverotukseen siirryttäessä. Tuloksi tällä perusteella lukematta jäänyt määrä vähennetään tonnistoverotettavan toiminnan menojäännökseen luettavan käyttöomaisuuden hankintamenoista seuraavina verovuosina sitä mukaa kuin hankintamenoja syntyy.

Edellä 1 ja 2 momentin nojalla veronalaiseksi luettavan tulon enimmäismäärää alennetaan 25/13 osalla aluksen hankintamenon määrästä, jos alus on hankittu ja otettu pysyvästi käyttöön tonnistoverovelvollisen yhtiön 8 §:ssä tarkoitetuksi alukseksi muulta kuin yhtiöön 3 §:n 1 ja 2 momentin mukaisessa suhteessa olevalta kotimaiselta luovuttajalta. Samansuuruinen vähennys voidaan tehdä sellaisen irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenon perusteella, jolla korjataan tai ennalta ehkäistään ympäristölle tai luonnonvaroille aiheutuvia haittoja, pienenne-

tään tällaisten haittojen vaikutuksia tai edistään luonnonvarojen järkevää käyttöä, mukaan lukien energiansäästötoimenpiteet ja uusiutuvi- en energialähteiden käyttö (*ympäristöinvestoin- ti*).

Edellä 3 momentissa tarkoitettu enimmäis- määrän alentaminen peruuntuu, jos verovelvolli- nen luovuttaa aluksen ennen kuin kolme vuotta on kulunut aluksen käyttöön ottamisesta.

Jos tonnistoverovelvollinen osoittaa aikovan- sa hankkia luovutusta seuraavan kolmen vero- vuoden aikana tonnistoverotettavan toiminnan menojäännökseen luettavaa kuluvaan käyttö- omaisuutta, 1 ja 2 momentin nojalla veronalai- seksi tuloksi luettava määrä vähennetään meno- jäännökseen luettavan kuluvan käyttöomaisu- uuden hankintamenoista (*tonnistoverotettavan toi- minnan jälleenhankintavaraus*). Jälleenhankin- tavarausta ei lueta veronalaiseksi tuloksi kol- men seuraavan verovuoden jälkeen, jos verovel- vollinen osoittaa sitovin kirjallisin sopimuksin tilanneensa uutta tonnistoverotettavan toimin- nan menojäännökseen kuuluvaa omaisuutta. Jäl- leenhankintavaraus luetaan veronalaiseksi tu- loksi sinä verovuonna, jona tilaussopimus pur- kautuu tai muutoin käy ilmeiseksi, että käyttö- omaisuuden hankinta on rauennut.

17 §

Tulojen ja menojen selvittäminen

Tonnistoverovelvollisen on selvitettävä erik- seen tonnistoverotettavasta toiminnasta saadut tulot ja tuloverotettavat tulot sekä niihin kohdis- tuvat menot ja muut vähennykset samoin kuin mainittuihin toimintoihin kohdistuvat varat ja velat.

18 §

Laskennallisen koron tuloksi lukeminen

Jos tonnistoverovelvollisen taseen vieraan pääoman määrä verovuoden päättyessä on pie- nempi kuin 1/9 yhtiön taseen oman pääoman määrästä, verovuoden veronalaiseksi tuloksi

luetaan määrä, joka saadaan vähentämällä oman pääoman 1/9 määrästä vieraan pääoman määrä ja kertomalla näin saatu määrä korkoprosentilla, joka on eräistä viitekoroista annetussa laissa (996/1998) tarkoitettu peruskorko lisättynä yh- dellä prosenttiyksiköllä.

20 §

Sulautuminen

Tonnistoverovelvollisen ei katsota purkautu- van verotuksessa, jos se sulautuu toiseen tonnisi- toverovelvolliseen yhtiöön tai kaksi tonnistove- rovelvollista yhtiötä sulautuu perustamalla uu- den tonnistoverovelvolliseksi hyväksyttävän yh- tiön, edellyttäen, että elinkeinotulon verottami- sesta annetun lain 52 a §:ssä sulautumiselle sää- detyt edellytykset täyttyvät. Sulautumisessa noudatetaan, mitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 b ja 52 h §:ssä säädetään.

21 §

Jakautuminen

Tonnistoverovelvollisen ei katsota purkautu- van verotuksessa, jos se jakautuu tonnistovero- velvollisiksi yhtiöiksi siten kuin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c §:n 1 momen- tissa säädetään. Jakautumisessa noudatetaan, mitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c ja 52 h §:ssä säädetään.

Jakautuvan ja vastaanottavien yhtiöiden ton- nistoverotettavan toiminnan menojäännös ja tu- loverotettavan toiminnan menojäännös jakautu- vat näille yhtiöille samassa suhteessa kuin vas- taava käyttöomaisuus, arvostettuna kirjanpidos- sa poistamatta olevaan arvoon, jää jakautuvalle yhtiölle tai siirtyy vastaanottaville yhtiöille.

Jakautuvan ja vastaanottavien yhtiöiden tu- loon 15 §:n 2 momentin nojalla enintään luetta- vina määrinä pidetään määriä, jotka saadaan vä- hentämällä jakautuvan yhtiön verotuksessa vah- vistetusta 15 §:n 2 momentissa tarkoitettusta määrästä yhtiön tuloon ennen jakautumista 15 §:n nojalla luettu määrä ja jakamalla näin

saatu määrä jakautuvalle ja vastaanottaville yhtiöille tämän pykälän 2 momentin mukaisessa suhteessa.

23 §

Konserniavustus

Tonnistoverovelvollisen antamaan tai saamaan suoritukseen sovelletaan konserniavustuksesta verotuksessa annettua lakia (825/1986) suorituksen antajan ja saajan verotuksessa. Konserniavustus ei saa ylittää elinkeinotoiminnasta syntynyttä tuloverotettavan toiminnan tulosta ennen konserniavustuksen vähentämistä. Vastanotettu konserniavustus on aina saajansa tuloverotettavan toiminnan tuloa.

25 §

Yhtiön verotus tonnistoverokauden päättymisen jälkeen

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:ssä säädettyä menojäännöstä laskettaessa menojäännöksenä 1 momentissa tarkoitetun verovuoden alussa pidetään tuloverotettavan toiminnan menojäännöksen ja tonnistoverotettavan toiminnan menojäännöksen yhteismäärää tonnistoverokauden päättyessä. Menoäännöksestä vähennetään tämän lain 15 §:n 2 momentin nojalla vielä vähentämättä oleva määrä ja 15 §:n 5 momentissa tarkoitetun tonnistoverotettavan toiminnan jälleenhankintavarauksen määrä.

28 §

Tonnistoverovelvollisuuden voimassaolon edellytykset

Tonnistoverovelvollisuuden voimassaolon edellytyksenä on 2 ja 3 §:ssä säädetyn lisäksi, että yhtiö selvittää tulonsa ja menonsa siten kuin 17 §:ssä säädetään ja että yhtiö ei ole osallisena liiketoimessa tai järjestelyssä, jonka tarkoituksena on keinotekoisesti pienentää tonnistoverotet-

tavan tulon laskentaperustetta tai johon on ryhtytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta tuloverosta vapauduttaisiin.

29 §

Hyväksymisen peruuttaminen

Jos yhtiön hyväksyminen tonnistoverovelvolliseksi peruutetaan, yhtiötä ei voida hyväksyä uudestaan tonnistoverovelvolliseksi ennen kuin kymmenen vuotta on kulunut peruuttamista seuraavan vuoden alusta lukien. Sama koskee yhtiön toimintaa jatkavaa, siihen 3 §:ssä tarkoitettussa suhteessa olevaa yhtiötä.

30 §

Hyväksymisen peruuttamatta jättäminen eräissä tapauksissa

Tonnistoverovelvolliseksi hyväksyminen voidaan jättää peruuttamatta sen estämättä, että yhtiön tai keskenään 3 §:n mukaisessa suhteessa olevien yhtiöiden aika- tai matkaperusteisesti vuokralle ottamien alusten osuus yhtiöiden tonnistoverotettavasta tonnistosta tonnistoverovelvolliseksi hyväksymisen jälkeen väliaikaisesti toiminnan laajentamisen johdosta ylittää 75 prosenttia, jos 2 §:ssä säädetty edellytykset muutoin täyttyvät. Hyväksyminen on kuitenkin peruutettava, jos edellytykset eivät täyty Konserniverokeskuksen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

31 §

Verotuksen toimittaminen

Konserniverokeskus toimittaa tonnistoverovelvollisen tuloverotuksen tonnistoverokauteen kuuluvilta verovuosilta.

36 §

Veronhuojennuksen seuranta

— — — — —
Tässä pykälässä tarkoitettuun laskelmaan ei voi hakea muutosta. Toimittaessaan 25 §:ssä tarkoitettua verotusta Konserniverokeskus voi sen estämättä, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa tai muualla tuloverolainsäädännössä säädetään, poiketa tämän pykälän mukaisesta laskelmasta.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran kalenterivuonna 2010 alkavalta verovuodelta toimitettavassa verotuksessa.

Poiketen siitä, mitä 4 §:n 1 momentissa säädetään, yhtiön on 4 §:n 3 momentissa mainituin poikkeuksin haettava tonnistoverovelvolliseksi hyväksymistä 48 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulon jälkeen.

Poiketen siitä, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, tonnistoverokausi voi alkaa sellaisen vuonna 2010 alkaneen verovuoden alusta, jonka aikana tämä laki on tullut voimaan, jos tonnistoverovelvolliseksi hyväksymisen edellytykset ovat täyttyneet mainitun verovuoden alusta.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2009
